

Līvanu 1.vidusskolas 1.b klase

Anna Kārkle,
Līvanu 1. vidusskolas 1.b klases audzinātāja

No šī gada septembra mazie pirmklasnieki mācās pēc jaunā satura un mācību pieejas. Pilnveidotā saturs un pieejas materiāls – iedot katram bērnam nepieciešamo dzīvei.

Lai būtu vieglāka pāreja uz jauno apmācības veidu, jau pagājušajā gadā pamazām iesāku īstenot kompetenču jeb lietpratības pieeju. Gatavojoties darbam pie jaunā standarta ieviešanas, esmu iepazīstināta ar visu plašo materiālu klāstu, kas ir publicēts Skola2030 resursos. Pirmajā brīdī šķita, ka daudz ko nesinu un neizprotu. Pamazām, pēc dažādu kursu apmeklēšanas un Skola 2030 rīkoto vēbināru noklausīšanās, šķiet, ka viss nav tik sarežģīti. Ir tikai jādurbjas! Protams, kā jau pirmklasnieku skolotājai, uztraukums bija, jo sāksies jauns posms gan vīpēm, gan man.

Manā audzināmajā 1.b klasē mācības uzsāka 23 pirmklasnieki ar ļoti dažādu sagatavotības līmeni.

Dignājas parkā

vizuālas atgāides vai piktogrammas jeb "runājošo sienas".

Lai veicinātu lasītprasmi, skolas bibliotekāres vada bibliotekārās stundas, grāmatu lasītāju pulciņš aicina piedalīties Bērnu žūrija.

Jau ar pirmajām skolas dienām mācīšanās izvirzīt stundas mērķi.

Lai saistošāka būtu mācību saturs apguve dabaszinības, plānojam āru nodarbības. Apgūstot pirmo tēmu "Kā pētīt dzīvus organismus?", novērojām augus un dzīvniekus skolas apkārtnē. Klasē izveidojam sēnu izstādi. Tas bērniem attīstīja pētīšanas iemaņas un prasmes.

Apgūstot pirmo tēmu "Kā pētīt dzīvus organismus?", vērību pievēršam tādām tīkumam kā atbildība un vērtība – daba.

No tēmas "Kā pētīt dabas teritorijas?" izveidājamies rudenī iepazīties ar parku. Lai labāk izprastu, kas ir parks (dabas un cilvēka veidots), devāmies rudenis pārgājienā uz Dignājas parku Pārgājiena laikā dabaszinības integrējam kopā ar latviešu valodu un matemātiku. Bērni bija īsti pētnieki. Pētīti tika gan koki, gan kukaiņi, gan sēnes. Latviešu valodā nesen bijām lasījuši tekstu par tintes sēni, nu to arī ieraudzījām.

Mācību procesā integrējam arī teātra mākslas elementus. Sadarbībā ar muzikas skolotāju I. Upi, organizējam Mikēldienas pasākumu.

Tēmas "Es jau esmu skolēns" noslēgumā tika rīkota vecāku sapulce. Sapulces ievadā pirmklasnieki vecākiem prezentēja, kā viņi apguvuši šo tēmu. Pasākumā laikā bērniem svīnīti tika pasniegtas skolēnu apliecināšanas.

Oktohra mēnesī strādājām pie tēmas "Skolēns rudenī pasaulē". Runājot par apakšējo "Rudens ienāk mežā un sētā", izveidojam izstādi "Kas aug manā dārzā?". Izmantojot visas māpas, bērni varēja iepazīties ar dažādām dārzeņiem. Skolēni izdarīja secinājumus, kāpēc dārzeņi ir tik svarīgi mūsu uztura sastāvdaļa.

Izveidojoties laba sadarbība ar vecākiem. Tikai ar vecāku atbalstu mēs varām realizēt daudzas ieceres.

Ņemot šo tēmu, aktīvi iesaistījās skolēni vecāki. Anša Oskara mamma saņēma ķirbiņus ar baziliku. Ja vēl tam visam pievieno vēstījumu, tas noteikti veicina bērniem apēti.

Pie tēmas "Rudens mežā un sētā" lasījām tekstu par ievāriņumu, noskaidrojām no kādiem ogām vāra ievāriņumus, pētījām, kādi ievāriņumi ir katra bērna mājas krājumos. Bērni no mājām bija atnesuši dažādus ievāriņumus, katrs stāstīja par ievāriņuma tapšanas gaitu (algoritmu). Protams, notika arī ievāriņumu degustācija.

Svarīgi vairāk uzmanības pievērš atgriešanās laikā saites, saitei, lai skolēns, vēl mācoties, uzlabotu sniegumu, zinātu, kā rīkoties, lai iemācītos vairāk, demonstrētu labākus rezultātus. Atgriešanās laikā saites veidošanai pirmklasniekiem bieži izmantoju P3 metodi (P – paslaivē, P – papildini, P – pajautā).

Pirmais Rudens brīvdienām klase spēlējām Ābola Rīta Ražu. Tā bija sava veida atgriešanās saite par mācību vielu. Zem katra ābola bija paslēpts kāds uzdevums. Spēle notika komandās, kas veicināja sadarbības prasmes.

Pasākuma plānošanā aktīvi iesaistījās arī vecāki. No āboliem gatavoja dažādus našķus. Paši skolēni noformēja telpu, zīmēja un līmēja ābolus. Vairākas pīnones nodarbojas ar ābolu audzēšanu,

tāpēc klasē tika izstādītas vairāk nekā 15 dažādas ābolu šķirnes. Bērni vārēja stāstīt, kuras nāk no kura dārza, kāda āboliem ir garša utt.

Tikai darbojoties kopā skolēns-vecāki skolotāji, zinību ceļš būs vieglāks ejams. Pirmo reizi ar vecākiem tikāmies iesi pirms skolas – augustā. Lai bērniem būtu drošāks ceļš uz skolu, aicināju uz atvēršāku tikānos arī bērnus, kurus skolas pasaulē ievadīja Pepija Garzeke, kura tāpat kā topošie pirmklasnieki veļējas iet skolā.

Galvenais saziņas līdzeklis ar vecākiem ir e-klase. Ātrai saziņai ar vecākiem ir izveidota WhatsApp grupa. Nedēļas beigās cenšos vecākiem uzrakstīt vēstuli par aktualitātēm klases dzīvē. Saistība ar Covid-19 ierobežojumiem, vecākiem ir liegta iespēja apmeklēt skolu, tāpēc vīpēm āi saziņa ir ļoti vajadzīga. WhatsApp grupā nosūtu fotogrāfijas, kuras vecākiem dod iespēju ieluktosies skolas pasaulē.

Ko dos šis pārmaiņas? Domāju, ka bērni būs daudz vairāk pārliecināti par sevi, uzlabosies komunikācija

Grupu darbs

gan savā starpā, gan ar pieaugušajiem, un bērniem būs vieglāk iekļauties sociālajā vidē.

Ceļš uz jaunā satura ieviešanu un mācību pieeju īstenošanu nav bijis vienkāršs. Nācās sastapties ar dažādām grūtībām. Sākumā vēl iesi nesapratu, kā strādāt. Pēc klases vides iekārtošanas, pēc tematisko plānu izstrādāšanas, pamazām nonācu tur, kur esmu tagad. Sākumā pietrūka apstiprinājuma tam, ka tā, kā es daru, ir labi un pareizi. Visvairāk neskaidriību ir jautājums par vērtēšanu. Vērtējums turpinās tikt izstrādāts četras apguves līmeņos attiecībā pret sasniedzamajiem rezultātiem: sācis apgūt; turpina apgūt; apguvis; apguvis padziļināti. Tas ir liels papildus darbs – izstrādāt vērtēšanas kritērijus, katram darbam, katrai stundai. Laika trūkuma dēļ pietrūkst laika komunikācijas ar parāleklāsu skolotājām. Gatavošanās papem daudz spēka un laika. Mūsu skolas vadība, rīkojot mācības skolotājiem, palīdz mums "augt", jo arī skolotājiem ir nepārtraukti jāmačās un jāpilnveidojas.

Lai skolā notiktu pārmaiņas, ir jānotiek domāšanas maiņai. Mēs vienmēr varam meklēt iemeslu kaut ko nedarīt un jauno nepieņemt. Ja mēs nebūsim gatavi mainīties, tad nekas nesanāks. Ir jāmainās pašiem! Kā saka: "Nebaidīsimies iziet no savas komforta zonas!" Rezultāts nav sasniedzams nedēļas vai mēneša laikā. Uz to mums jāiet lēnām un ar izpratni.

Mikēldienas pasākums. Latviešu valoda integrēta ar dabaszinībām un mūziku

Zinību diena 1.b klasē

Sakarā ar Covid 19 izplatību un ierobežojumiem kontaktēties, daži bērni līdz skolas solam ir nonākuši nesagatavoti, nav apguvuši pat visus burtus, nemaz nerunājot par lasītprasmi. Tāpēc jāatrod individuāli pieeja katram skolēnam. Pilnveidotā mācību saturs un jaunās pieejas viens no pamatprincipiem ir elastība. Ir radītas visas iespējas, lai mācīšanās nebūtu formāla, bet būtu piemērota un atbalstu katra skolēna vajadzībām, mērķiem, iespējām.

Laiku līdz rudenis brīvdienām var uzskatīt par adaptācijas laiku. Šajā periodā cenšos iepazīties, ievērot un saprast pirmklasnieku vajadzības.

Skolas vadība ir daudz darījusi, lai mācībām visvairāk būtu gatavs – iekārtotas telpas un iespēju robežās sagatavoti materiāli.

Sāku ar plānošanu. Ir svarīgi skaidri izplānot mēneša tematiku. Ja tas ir skaidrs, ja ir katrai jomai sasniedzamie rezultāti, tad ir vieglāk strādāt. Mācību procesu pakārtoju laikā rīkojumam, katram mēnesim paredzēta sava tēma, piemēram, septembrī – "Es jau esmu skolēns", oktobrī – "Skolēns rudenī pasaulē", novembrī – "Es dzīvoju Latvijā" utt. Visos mācību priekšmetos mēneša garumā mācību vielu tiek apgūta saistībā ar noteiktu tematu. Katrai tēmai ir apakštēmas.

Es nedrīkstu bērniem uzspiest savu gribu, bērns jāieklausās. Skolotājs nosaka lielo tematu un virza bērnus. Skolotāja uzdevums ir ieinteresēt plānotajā tematā, un tad jau daudzās lietās paliek bērnu ziņā. Svarīgi saprast – kā izvirzīt reālu sasniedzamo rezultātu, kā bērniem to sasniegt un kā veicināt to, lai bērni apgūt un izmanto zināšanas jaunās situācijās.

Pirmklasniekiem cenšos attīstīt caurviju prasmes. Sadarbības caurviju prasmes attīstām, mācoties strādāt gan pāros, gan grupās. Skolēniem ir jāattīsta ne tikai sadarbība, bet arī komunikācija, kritiskā domāšana, radošums, problēmrisināšanas spējas. Sākot īstenot pašvadīto mācīšanos, arī bērniem ir jāpīperod, ka jādodom un jādara pašiem.

Īpaša loma mācību saturā apguvē ir tikumiem un vērtībām. Piemēram, dizaina un tehnoloģiju stundā, apgūstot tēmu "Kā grieš, plēš, burza, loka, savieno papīra objektus?", runājām par tikumiem – atbildība, centība, darba tikums un vērtībām – drošība un daba. Vērtību sistēma mūsu skolā darbojas jau sen. Pirmklasnieki cenšas un krāj vērtību uzlimes dienasgrāmatās. Kad pienāk atskaites punkts, atbildīgākie, čaklākie, sadarbīgākie, izpalīdzīgākie un zinātkārākie bērni tiek sumināti Vērtību līnijā.